

Regionalni ženski lobi za mir, sigurnosti i pravednosti u jugoistočnoj europi

Infobilten za 12. mjesec, 2009.

<http://www.rwlsee.org>

Pripremila RŽL Koordinator, Ana Lukatela

UKIDANJE VIZE ZA ULAZAK U EU

Od 19.12.2009 građani **Srbije, Makedonije i Crnogore** mogu putovati u zemlje Schengenske zone bez vize i mogu ostati do 90 dana. Ovo se ne odnosi na Veliku Britaniju i Irsku, koje nisu u Schengenskoj zoni. Vlade **Srbije i Crnogore** organizirale su posebne letove odmah iza ponoć 19.12. da se proslavi ova prigoda. Za građane **Srbije** ova odluka se odnosi samo na one koji imaju biometričke putovnice i koji nemaju prebivalište na Kosovu.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG TUŽITELJA BRAMMERTZA

Početkom mjeseca, Serge Brammertz, Glavni tužitelj međunarodnog suda u Haagu, predstavio je Vijeću sigurnosti svoj izvještaj o suradnji sa zemljama zapadnog Balkana. Za **Srbiju** Brammertz je dao uvjetnu pohvalu i konstatirao je da je suradnja poboljšana ali da Srbija mora i dalje raditi na tome da uhititi dva glavna bjegunca, Ratka Mladića i Gorana Hadžića. Što se tiče **Hrvatske**, Brammertz je zahtijevao da Vlada pronađe topničke dnevnik. Brammertz je pohvalio Premijerku Kosor na inicijativi da sastavi posebnu radnu skupinu za pronaci dokumente i pohvalio je prvi izvještaj skupine.

KONFERENCIJA O INFRASTRUKTURI

9.12.2009. u Briselu se održala konferencija na kojoj su se okupile visoko pozicionirane predstavnike EU-a, predstavnike glavnih Europskih banaka i predstavnike zemalja zapadnog Balkana da bi se dogovorili za uspostavu fonda koja bi pratila infrastrukturnu politiku u regiji. U tom cilju, dogovoreno je između Europske komisije i tri vodeće Europske banke fond od 2.2 milijarda Eura potpore za projekte na Zapadnom Balkanu. Ovaj fond će potići bolju implementaciju CEFTA-e i povećati gospodarstvenu rast i proširiti investicije.

PRORAČUN EU-a ZA 2010.

Europski parlament je odobrio proračun od 122.9 milijarda Eura za 2010., od čega skoro pola ide za poljoprivredu i prirodne resurse. Ovaj proračun je 6% veći od prošlogodišnjeg i ovo je zadnja godina da će se dogovarati po pravilima Sporazuma iz Nice-a. Po pravilima Lisabonskog sporazuma, koja je stupila na snagu 1.12.2009., Europski parlament će imati više utjecaja na izradu proračuna. Sva područja proračuna će se morati suglasno dogovoriti između parlamenta i vlade zemalje EU-a.

CRNAGORA

9.12.2009, Premijer Milo Đukanović je predao odgovore **Crnegore** na upitnik Europske komisije. Ministrica Europske integracije, Gordana Đurović, izjavila je da se sada očekuje početak intenzivne pregovore sa Komisijom u 1. mjesecu i da će dijalog potrajati nekoliko mjeseci. Očekuje se da bi Crnagora mogla postati zemlja kandidat pri kraju 2010.

HRVATSKA

21.12.2009, **Hrvatska** je zatvorila još dva poglavlja (slobodna trgovina i socijalna politika). Na sastanku je bilo na dnevnom redu otvaranje još tri poglavlja (ribarstvo, okoliš i vanjska politika) ali je Slovenski predstavnik blokirao ovaj postupak. Švedski predsjednik EUa je izrazio nadu da će ova ponovna blokada biti kratkotrajna, a Slovenija je izjavila da se nada da će sve njene prigovore biti otklonjene u prvim mjesecima 2010. Osim ova tri poglavlja ostala su još samo dva: pravosuđe i politika tržišnog natjecanja. Prvo je blokirano sa strane Nizozemske i UK dok nisu zadovoljni sa Hrvatskom suradnjom sa Haagom, a drugo poglavlje je komplicirana činjenicom da Vlada nezna kako postupiti u pitanju saniranje brodogradilišta koja opstaju zahvaljujuci velike državne subvencije.

Podrška za članstvo u Euroskoj uniji je i dalje nisko u Hrvatskoj; iztrazivanje tvrtke Gallup pokazuje da vlada negativno ozračje prema EU. 4 od svakih 10 građana misli da članstvo nije ni dobro ni loše, dok 43% bi glasalo protiv članstva u referendumu.

BOSNA I HERCEGOVINA

Vrhovni međunarodni predstavnici u **Bosni** su došli u sukob sa vodstvom Bosanskih srba na pitanje produživanje na još 3 godine ugovore međunarodnih

sudaca i odvjetnika koji rade na slučajevima ratnih zločina. Vlada Republike Srpske je odbila dati suglasnost za ovo produženje, ali Visoki predstavnik je koristio svoja prava pod Daytonskim sporazumom da jednoglasno donese odluke. Milorad Dodik, vođa Bosanskih Srba, zaprijetio je da će sazvati referendum na ovom pitanju.

Ustavni pregovori između vodeće Bosanske političke stranke i Ured Visokog predstavnika su nastavljene i kroz 12. mjesec. Pregovori su započeti u 10. mjesecu u pokušaju da se nađe suglasnosti oko potrebnim reformama. Ali konsenzus je još daleko i ne postoji nada da će Ured Visokog predstavnika biti uskoro zatvoren i da će državni aparat biti centraliziran. Analitičari očekuju da ako konsenzus nije postignut prije idućih parlamentarnih izbora u jesen 2010., međunarodna zajednica bi mogla nametnuti rješenje pa bi onda i izbori se odvijali pod novim pravilima.

SRBIJA

Nakon što je Serge Brammertz predstavio pozitivan izvještaj o suradnji Srbije sa sudom u Haagu, Europske unija je odlučila odblokirati Privremeni Sporazum o trgovini sa Srbijom.

Privremeni sporazum o trgovini uspostavlja zonu slobodne trgovine između EU-a i Srbije i regulira pitanja tržišnog natjecanja i državnih subvencija. Također, sporazum garantira da će tržište EU-a ostati otvorena za srpske proizvode i da će postepeno srpsko tržište otvarati se prema proizvodima EU-a. Proračun EU-a za 2010. predviđa skoro 50 milijuna Eura potpore Srbiji.

Srbija je potpisala Sporazum o stabilnosti sa EU-om 2008. godine, ali Nizozemska blokira implementaciju sve dok Mladić ne bude uhićen. Pregovori o odmrzavanju Sporazuma o stabilnosti će se ponovno pokrenuti u 6. mj 2010.

23.12. 2009. Srbija je službeno predala svoju aplikaciju za članstvo u EU. Predsjednik Tadić je predao dokumente Švedskom premijeru čija je država držala predsjedništvo EU-a. Prije nego što pregovori oko članstva započnu, vjerojatno je da će EU tražiti uhićenje Mladića i Hadžića. Najmanje 4 godine će trebati da se članstvo ponudi Srbiji, a vjerojatno i znatno duže.

Srpska aplikacija će se sada staviti na dnevni red Vijeće ministara EU-a i ako svih 27 ministara potvrde onda će se proslijediti Europskoj komisiji. Komisija će onda Srbiji uputiti detaljni upitnik o situaciji u zemlji. Službeni stav EU-a o aplikaciji će se obznaniti tek nakon što se upitnik preda.

Ispitivanje javnog mijenja pokazuje veliku podršku građana Srbije za ulazak u EU – između 60-70%. Ali većina građana također se protivi lovu na Generala Mladića, koji je i dalje percipiran kao nacionalni junak.

ALBANIJA

U 11. mjesecu Albanija je predala svoju aplikaciju za članstvo u EU, a ovaj mjesec EU je dostavio upitnik koji Tirana treba ispuniti da bi se dobila jasnija slika gdje se zemlja nalazi na putu prema EU. Upitnik ima 400 stranica i zahtjevati će ogroman angažman državne službe.

Albanija se nalazi u političkoj krizi koja traje od prošlih parlamentarnih izbora u 6. mjesecu. Socijalistička opozicija bojkotira rad parlamenta jer optužuje demokrate da su manipulirali izbore. Opozicija, pod vodstvom gradonacelnika Tirane, Edi Rama, drži demonstracije diljem zemlje i traži ponovno brojenje glasačkih listića. Upozoravaju da će nastaviti bojkot parlamenta dok se ne udovolji njihovim zahtjevima.

KOSOVO

Ovaj mjesec pred međunarodnim sudom pravde pocela je raspava o Kosovskoj deklaraciji neovisnosti. Srbija je zatražila od suda da razmotri Kosovsku deklaraciju koja je donesena 2008. I da sudi o njejoj legalnosti s obzirom na međunarodno pravo. Kosovska strana je argumentirala da je neovisnosti de facto stanje i da je povratak na staro stanje nemoguće. Hrvatska i SAD su među zemljama koje su svjedočile u korist Kosovske strane. Ovo je prvi put da se od međunarodnog suda zatražilo mišljenje o odcijepljenje jedne države. Odluka će se donositi za nekoliko mjeseci. Odluka nije obvezujuća, ali se očekuje da će utjecati na tome da li će neke zemlje priznati Kosovo.

MAKEDONIJA

Spor između Grčke i Makedonije oko imena je ponovno blokirao put Makedonije k integraciji. U sastanku ministra vanjskih poslova zemalja EU koja se održala 12.12, Grčka je službeno blokirala početak pregovora oko članstva dok se spor ne riješi. Druge članice vijeće ministara EU-a su izrazile nadu da će Makedonija započeti pregovore sredinom 2010.